

KEURMERK NEDERLAND

Onafhankelijk toezicht goede doelen gevraagd

Critici betwijfelen of het Centraal Bureau Fondsenwerving haar taak goed uitvoert. Zij pleiten voor een onafhankelijk toezichthouder op de filantropische sector. "Tedere schijn dat de slager zijn eigen vlees keurt, moet worden vermeden."

Nederlanders geven gul. Collecterend Nederland haalt jaarlijks tussen de 60 en 65 miljoen euro op. Dat is nog maar een deel van de totale inkomsten van de tienduizenden goededoelenorganisaties. In 2007 waren ze samen goed voor ongeveer 4,3 miljard euro. Het Centraal Bureau Fondsenwerving zegt toezicht te houden op 'alle goede doelen in Nederland' en houdt 'alle mogelijke gegevens' bij om de transparantie van de sector te bevorderen. Goede doelen die voldoen aan bepaalde criteria voor goed bestuur, beleid, bestedingen, verslaggeving en fondsenwerving kunnen tegen betaling een CBF-keurmerk krijgen, legt Adri Kemps, directeur van het CBF uit. "Daarnaast verzamelen we via internet en gemeentes gegevens van organisaties die zich niet aanmelden. Zo hebben we de informatie over circa vierduizend organisaties in een database. Voor organisaties met CBF-keurmerk staan we garant, op de groep zonder keurmerk houden we repressief toezicht zonder verplichtend karakter."

Accountantsverklaring

Een groep critici, werkzaam in of betrokken bij de goededoelensector, betwijfelt echter of het CBF die taak goed uitvoert. Afgelopen oktober schreven ze een open brief aan het CBF. Een van de ondertekenaars is Gert Jan Vuyk, een 'betrokken donateur op zoek naar echte transparantie'. "Het CBF-keurmerk is gewoon een marketinginstrument voor de wervers, meer niet. Er zijn tienduizenden goede doelen, waarvan 350 met een CBF-keurmerk. Het CBF pretendeert toezicht te houden op alle goede doelen. Dat is niet waar." Bovendien, beweren de critici, zijn met name bestedingen over de landsgrenzen oncontroleerbaar.

Volgens directeur Kemps stelt het CBF wel degelijk eisen aan de controle op de bestedingen in binnen- en in buitenland. "Het CBF controleert niet of de waterput geslagen is, of de school is gebouwd, maar beoordeelt of de instellingen een systeem hebben voor evaluaties van de bestedingen. Daarnaast vragen we een goedkeurende accountantsverklaring, zodat wij de rechtmatigheid van de bestedingen kunnen beoordelen. Maar ik ga niet op de stoel van de accountant zitten."

Het CBF controleert evenmin of organisatie X een specifiek bedrag stort aan een partnerorganisatie Y in land Z en Y dat geld vervolgens in de boekhouding verantwoordt. Met andere woorden: garanties dat een gift überhaupt op de bestemde plek terechtkomt, laat staan voor het beoogde doel wordt gebruikt, kan het CBF niet geven.

Slager

Een openbaar goededoelenregister en een onafhankelijke toezichthouder op de sector zouden aan veel onduidelijkheid een einde kunnen maken. Irene Mol van stichting Pequeno, een stichting die de effectiviteit van goede doelen onderzoekt, pleit voor een onafhankelijke ombudsman met serieuze sanctiemogelijkheden. Verder vindt ze dat de overheid goede doelen zou moeten verplichten om cijfers en resultaten openbaar te maken: "Pas dan kan gecontroleerd worden of goede doelen doen wat ze zeggen."

Ook directeur Kemps van het CBF blijkt voorstander van verplichte registratie van goede doelen. "Maar de vraag is wat je registreert. Er zijn ongeveer vijftigduizend algemeen nut beogende instellingen en nog duizenden andere goede doelen. Wil je die allemaal registreren? Ik zou kiezen voor een pragmatische aanpak: alleen registratie van publiekelijk fondsenwervende instellingen." De overheid, die zich grotendeels afzijdig houdt van het toezicht op de filantropische sector, moet zich meer laten gelden, vindt ook Kemps. "Het CBF zou het onafhankelijk toezicht kunnen uitbreiden als er middelen voor zijn. Toezicht door de goede doelen zelf biedt onvoldoende garanties. Iedere schijn dat de slager zijn eigen vlees keurt, moet worden vermeden."

HAN VAN DE WIEL

Foto: Sabine van den Brink

GEP
Els
de
VN-jo
gemwo

**Ze wil bestlist geen 'diplom
speech' houden tijdens de
Algemene Vergadering va
Verenigde Naties. De 21-j
rechtenstudente wil als jo
vertegenwoordiger vooral
leeftijdgenoten aanspreke
motiveren. Het recht op w
haar persoonlijke speerpun**

Heb je prins Willem-Alex gesproken?

"Nee, nog niet, maar ik heb
contact met zijn wateradvise
Het onderwerp water greep
een toen ik met een kennis v
jecten bezocht in Kenia. Als
nig water is voor iedereen, k
zelfs stammenconflicten om
rechtenstudent ben ik geïnt
in het claimen van het rech
Daar zou ik graag met W
Alexander over praten."

Wie hoop je dit jaar bij de verder tegen het lijf te lop

"Natuurlijk secretaris-gene
Ki-moon. Tijdens mijn orië
bij de VN in New York afge
najaar heb ik al veel interes
aardige mensen ontmoet. A
ren door elkaar, iedereen m
praatje of houdt de deur vo
De vergaderingen waar ik l
zitten waren ook lang niet s
als ik had verwacht."

Jij draagt als bekeerd mos hoofddoek. Worden daar opmerkingen over gemaak

"In het begin schrok ik van
negatieve reacties. In de Vol
ging er zelfs een column ove
hoofddoek. Nu raakt het mi
meer. Ik merk dat het voora
zijn die problemen hebben
hoofddoek. Ik heb tijdens m
zingscampagne heel veel jon
gesproken en heb er maar t
opmerkingen over gekregen

PIETERNEL GRUPPEN